

Onder de leden

Jacob de Haan

Componist en dirigent Jacob de Haan brak eind jaren tachtig door met het schrijven van symfonische blaasmuziek en wordt nu het meeste gespeeld in binnen- en buitenland. Het leverde hem onlangs de Buma Classical Award op.

Wat doe je nu?

Componist en dirigent Jacob de Haan doet niet aan valse bescheidenheid. Als het gaat om symfonische blaasmuziek, 'is hij al jarenlang wereldwijd de nummer 1'. Dat hij in maart de Buma Classical Award won, heeft hem dan ook niet echt verrast, al is hij er wel heel blij mee. 'Daarnaast is het een erkenning van mijn oeuvre', aldus De Haan, die de afgelopen vijfendertig jaar honderden composities heeft geschreven voor blaasmuziek en koren. Werk dat hij vaak ook zelf mag dirigeren: meestal staat hij in de weekenden ergens in Europa op een podium als gastdirigent. 'Dan ben je vrijdagavond aan het repeteren met een soms nog wat onwennig orkest om de zondag daarop op te treden. Dat is soms stressvol, maar altijd genieten.'

Toonaangevend zijn in de blaasmuziek was niet wat de jonge De Haan voor ogen had. Na zijn studie aan het Stedelijk Conservatorium in Leeuwarden, had hij de ambitie 'om zijn bestaan te vullen met muziek'. Een breed uitgangspunt, dat rond zijn vijf-

entwintigste leek neer te komen op muziekles geven 'aan klassen met dertig of meer leerlingen, spelen in bandjes en composities schrijven die wellicht zouden worden opgepikt'. Dromen dat zijn stukken hem zouden katalyseren naar een vrij bestaan als muzikant, deed hij niet. 'Ik dacht er niet zo over na wat het me zou kunnen brengen.'

Hij zei de school met de propvolle klassen vaarwel toen zijn filmmuziekachtige composities, een combinatie van klassieke muziek en pop, eind jaren tachtig onverwacht aansloegen. Binnen- en buitenland waren bijvoorbeeld erg te spreken over *Oregon* (1989), dat gaat over treinen die door het landschap razen en 'door heel veel dirigenten werd opgepakt'. Of *Ammerland* (2001), dat handelt over een zonnige oktoberdag die mistig begint aan het Zwischennahner Meer in de streek Ammerland (Niedersachsen). Vooral de Amerikanen lopen hier mee weg: harmonieorkesten op high schools kunnen er geen genoeg van krijgen.

De Buma-inkomsten begonnen

zodoende aardig op te lopen, vertelt De Haan. 'Ik kon er goed van leven. Wel vroeg ik me af of het over twintig jaar ook nog wat zou opbrengen. Een onmogelijk vraag natuurlijk, muzikanten met wat succes herkennen dat wel.' Het wereldwijde web bleek een onverwachte bondgenoot. Dankzij het oprukkende internet boorde hij in de jaren negentig een tweede bron van inkomsten aan: dirigeren op diverse plekken in Europa. 'Opdrachtgevers konden mij vrij gemakkelijk vinden. Voorheen was dat een stuk lastiger, de drempel lag hoger, je moest een gids erbij pakken en bellen en zo. De afgelopen tien, vijftien jaar zijn daar de sociale media bijgekomen. Er zijn nu periodes dat ik de hele wereld over reis, maar meestal sta ik alleen in het weekend op het podium, bijvoorbeeld in Italië of Estland.' Als hij dan maandag weer thuiskomt, schaaft hij verder aan zijn composities in opdracht. Hiervoor duikt De Haan meestal in de lokale historie en folklore. Want een opdrachtgever stelt het op prijs als dat in het stuk tot uiting komt. 'Heerlijk werk, want

je kunt je fantasie de vrije loop laten gaan.' Zo raadpleegde hij in 2016 voor een dorpje in de Italiaanse provincie Pisa YouTube-bronnen over de beroemde scheven toren. De filmpjes brachten hem op het idee om het ritme en de toonhoogte van de klokken - en de volgorde waarin ze klinken - te verwerken in zijn compositie. 'Daarnaast komt het "scheve" van de toren in het stuk tot uiting. Hiervoor laat ik op bepaalde momenten sommige instrumenten chromatisch naar beneden spelen, terwijl andere op dezelfde toonhoogte blijven. Het is soms puzzelen, maar als alles op zijn plek valt ben ik gelukkig.'

Heb je wat aan de Ntb gehad?

De Haan is sinds enkele jaren lid van de Ntb. Een zakelijk geschil over auteursrechten bracht hem in contact met de bond. 'Ik wil daar niet veel over kwijt,

behalve dan dat ik dankzij de voorlichting een plan van aanpak kon ontwikkelen. Daar ben ik de Ntb dankbaar voor.' Nu hij lid is, geeft het hem een geruststellend gevoel dat hij altijd een beroep kan doen op de bond. 'Neem bijvoorbeeld wanbetalers. Ik heb het tot nog toe altijd weten op te lossen, maar het is wel fijn dat je in het uiterste geval de Ntb kan inschakelen.'

De ouder en wijzer geworden De Haan zou de jonge nu voorhouden: lid worden van een bond moet je doen, ook al heb je er niet direct profijt van. 'Als je jong bent, kijk je wat meer naar de korte termijn. Ook speelt geld een rol, een lidmaatschap moet je wel kunnen betalen. Maar bonden zijn ontzettend belangrijk, als muzikant kun je op een zeker moment in de problemen komen. Bovendien is er ook profijt dat meer indirect is, bijvoorbeeld als het gaat om het auteurscontractenrecht.'

Wat De Haan nou nog eens goed uit wil zoeken met hulp van de Ntb: hoe hij geld kan verdienen aan zijn YouTube-views. Bij zijn *Concerto d'Amore* staat de teller bijvoorbeeld op twee miljoen klikjes. 'Tegelijkertijd zijn dit ook reclamefilmpjes. Dus ik wil uploaders ook niet afschrikken en voorkomen dat filmpjes verwijderd worden. Met hulp van de Ntb vind ik vast en zeker een manier om dit op te lossen.'

Jeroen Akkermans

Jacob de Haan foto: Rene Türk - Lumiere studio